

Suomen Kuvalehdeltä kunniaa YP:lle

Suomen Kuvalehti antoi vuosittaisen journalistipalkintonsa 30. marraskuuta Tiede-lehden päätoimittajalle Tuula Koukulle. Samassa yhteydessä palkintolautakunta käytti ensimmäisen keran sääntöjen sallimaa mahdollisuutta antaa varsinaisen journalistipalkinnon lisäksi myös kunniamaininta. Sen sai Yhteiskuntapolitiikka-lehti. Kunniamaininnan perustelut olivat seuraavat:

”Suomen Kuvalehden journalistipalkinnon yhteydessä on sääntöjen mukaan mahdollisuutta antaa myös kunniamainintoja.

Palkintolautakunta on päättänyt antaa vuonna 2005 ensimmäistä kertaa kunniamaininnan Stakesin Yhteiskuntapolitiikka-lehdelle, joka on tärkeä keskustelun herättäjä maailman muroksen keskellä. Lehden artikkelit ja kannanotot ovat usein herättäneet myös muun median kirjoittajia ja kommentaattoreita – näin Yhteiskuntapolitiikka on käynnistänyt laajasti keskustelua, nostanut esiin tärkeitä yhteiskunnallisia puheenaiheita ja saavuttanut ajatuksilleen suuremman levikin kuin lehden mitattu lukijakunta on. Yhteiskun-

tapolitiikka-lehti saa Suomen Kuvalehden kunniamaininnan korkeatasoisena murrosajan suomalaisen keskustelun herättäjänä ja ajatusten ravistelijana.”

Palkintolautakunnan puheenjohtajana oli Suomen Kuvalehden päätoimittaja Tapani Ruokanen sekä jäsenenä puheenjohtaja Lauri Ihalainen, kirjailija Reko Lundán, pääjohtaja Antti Tanskanen, julkaisujohtaja Alexander Lindholm, vastaava päätoimittaja Juhani Pekkala, lehdistöneuvos Mikko Pohtola ja toimittaja Maija Siikala.

Musiikki

JUHA PARTANEN

Fysiikasta en ymmärrä mitään. Newtonin kaava $F = ma$ on minulle mysteeri, puhumattakaan suhteellisuusteoriasta tai kvanttifysiikasta. Mutta kaikkein uusien matemaattisten teorioiden maailman-kaikkeuden rakenteesta ilahduttaa minua. Sen mukaan kaiken olevaisen perimmäinen kerrostuma muodostuu värähtelevistä 11-ulotteisista säikeistä, jotka ovat vielä monta kertaluokkaa pienempiä alkeishiukkasia pienempiä. Kosmos on musiikkia!

Teoriaa ei ole tosin pystytty osoittamaan oikeaksi eikä vääräksi, eikä tämän pohjavärähtelyn tavoittaminen aineellisesti kappaleiksi kivettyneen maailman alta ei ole meille helppoa. Perimmäisen todellisuuden aistiminen ei palvele arjen tarpeita eikä eloonjäämisen asiaa, olemme jääneet sille kuueroiksi. Vain musiikki saattaa muistuttaa meitä siitä.

En tiedä miten puhua musiikista. Siitä puhutaan kovin mo-

nella tavalla. Usein se on puhetta musiikin reunalta, juorujen ja anekdoottien virtaa. Tapahtumista kehkeytyy tarinoita, säveltäjien ja muusikoiden elämästä myyttejä, tietenkin, onhan kyse ihmisistä, joilla on hallussaan meidän mielellemme avaimet. Toinen ääri on muusikoiden ja kriitikoiden ammattipuhe tekniikasta ja virheistä ja tulkinnallisesta otteesta ja fraseerauksista. Varmaan niistä voidaan puhua loppumattomiin. Kai sitä voi

käyttää puoli elämää yhden ety-
din ymmärtämiseen.

Musiikin maailma on laava, kansanlauluista ja iskelmistä sinfonioihin ja jousikvartettoihin. Tuttu ikivihreä hivelee muistojani, tuoksuu menneisyydeltä kuin Proustin madeleine-leivos. Oudompi musiikki vaatii keskittymään, mutta kokemukseni siitä on usein diffuusi, eriytymätön. Haikeana tajuan, että kuulen vain surkean vähäisen osan kaikesta mikä olisi kuultavissa, kaikesta ymmärryksestä ja tiedosta, jonka säveltäjä ja esittäjä ovat teokseensa ladanneet. Silti tämä vähä on minulle paljon. Se saa voimaa esittäjän täydellisestä keskittymisestä esitykseensä.

Kuunnellessa äänet liikkuvat, ne ovat milloin lähellä, milloin kaukana; joskus ne tulevat ihan tuntumaan, halaavat, siten haihtuvat pois. En pidä musiikista, joka on pelkkää syleilyä. Ilahdun, kun äänet keskustele-
vat tai leikkivät toistensa kanssa, mietiskelevät. Pidän siitä, kun äänessä soi intohimo, en pidä äänestä, joka julistaa. Toisinaan jään välinpitämättömäksi, putoan ulos esitystilanteesta. Joskus jään hämmennyksiin. Tällainen tapaus oli Janacek, raaka ja karheanviiltävä, raspiveitsi. Sitten aikanani tajusin, mitä on vanhan miehen intohimo.

Kuunteleminen, keskittyminen ja intensiivisenä toimintana,

merkitsee asettumista Näkemisen ylivaltaa vastaan. Kuulo on ensimmäinen aisti, äidin sydämen sykkiminen varhaisin aistimuksemme. Kuunnellessasi kuulut, olet mukana. ”Musiikkikokemukset ovat syvällä kaikkein primitiivisimmässä ruumiillisessa kokemuksessa”, sanoo Pierre Bourdieu. Katsominen erillistää katsojan, luo subjektin ja objektin vastakkaisuuden. Jotta silmä näkisi, se tarvitsee etäisyyden kohteeseensa. Äänet sen sijaan liittävät meidät maailmaan, maailman meihin. Olla osallinen jostakin, se on kuulua siihen.

Vieraana toisten kynnyksillä

ULLA VIERTOLA

Tämän kirjan teemana on yksinomaan yksinäisyys: yksinäisyys ajan ilmiönä, sellaisena kuin se tänä päivänä näyttäytyy. Kimmo Jokinen kertoo, että Suomen Mielenterveysseuran valtakunnallisen kriisipuhelimen työntekijöiden mukaan ihmissuhteiden puutteesta on tullut tyyppilinen nykyajan ongelma. Kriisipuhelimeen soittavien vaikeudet keskittyvät etenkin ihmissuhteisiin; ihmiset haluavat keskustella juurettomuuden ja irrallisuuden kokemuksistaan. Sellaisetkin ihmiset, joilla on työ ja perhe, saattavat tuntea olonsa yksinäiseksi.

Kirjan aiheita ovat yksinäisyyden eri syyt, kokemukset yksinäisyydestä, tavat kertoa näistä kokemuksista ja vaihteleva suhtau-

tuminen yksinäisyyteen. Jokisen mukaan on monia syitä siihen, että ihmisten yksinäisyys on noussut julkiseksi puheenaiheeksi. Konkreettinen yksin eläminen on selvästi yleistynyt. Yhden hengen talous on tavallinen elintapa kotoaan maailmalle lähteneiden nuorten keskuudessa, ja kasvava vanhusväestö yrittää sinnitellä omissa oloissaan mahdollisimman pitkään. Avioerot ja perhe-elämän hapertuminen ajavat keski-ikäisiä miehiä yksinäisyyteen. Yksin asuva ei kuitenkaan aina tunne itseään yksinäiseksi, eikä yhdessä eläminen ole mikään varma turva yksinäisyyttä vastaan. *Yksinäisten sanat* kertoo myös niistä ihmisistä, joiden yksinolon liittyy vapauttava tunne omasta tilasta ja rauhasta.

Kimmo Jokinen (toim.)
Yksinäisten sanat
Kirjoituksia omasta tilasta,
erillisyydestä ja yksinolosta
Nykykulttuurin tutkimus-
keskus, Jyväskylän
yliopisto, 2005
314 s.

Sekä ihmisen kipu että onni purkautuvat usein pöytälaatikkoon kirjoitetuissa runoissa tai päiväkirjamerkinnöissä: kirjan artikkelit sisältävät tulintoja neljästä kirjallisesta aineistosta, jotka on kerätty Suomessa 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa. Nämä aineistot ovat omaelämäkerrallisia ja kokemuksellisia. Osa niistä sisältää fiktiivisiä, runomuotoisia kuva-